

взаємозв'язку з іншими системами менеджменту на підприємстві, так і в її постійній зміні у відповідь на події, що відбуваються.

Ряд елементів відіграє ключову роль системі екологічного комплаєнсу, а саме: позиція вищого керівництва; корпоративна культура; оцінка ризиків (як екологічних, і правових); наявність відповідальної особи за комплаєнс-систему; проведення постійного моніторингу; контроль.

Екологічний комплаєнс виступає системним інструментом, що доповнює екологічний менеджмент. Екологічний комплаєнс підвищує ефективність менеджменту, наголошуючи на правовому аспекті екологічної діяльності та враховуючи при впровадженні системи соціальні фактори (як внутрішні, наприклад, корпоративна культура, управління людськими ресурсами, так і зовнішні, зокрема, репутація та зв'язки з громадськістю).

[1] Дикань В.Л., Токмакова І.В. Розвиток еколого-економічного управління на підприємствах України в умовах євроінтеграції : монографія. Харків : УкрДАЗТ, 2008. 150 с.

УДК 8658:65.012.8:339

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

STRATEGIC ASPECTS OF MODERN BUSINESS MANAGEMENT IN CONDITIONS OF TRANSFORMATION

К. А. Парамонов, В. В. Арутюнов

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

K. A. Paramonov, V. V. Arutyunov

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Детальний аналіз існуючих наразі викликів сучасності дозволив відзначити, що поява нових технологічних і організаційних парадигм веде до перетворень в організації виробництва, що відповідно впливає на інноваційну діяльність. Зростаюче значення таких факторів, як якість, адаптація до клієнтів, сегментація ринку і скорочення життєвого циклу продукту, підштовхує до глобального осмислення інноваційного процесу. Підприємства змушені постійно пропонувати нові продукти та послуги споживачам і, отже, доводиться розробляти і нові процеси у все більш короткі терміни через сильну конкуренцію.

Детальний аналіз існуючих теоретичних та практичних надбань [1-5] дозволив виділити основні проблеми сучасного бізнесу у сфері інноваційної

діяльності:

- складність пошуку нових клієнтів і замовників, у тому числі серед великих підприємств;
- зосередженість їх діяльності на реалізації традиційної продукції та послуг і потреба пошуку нових каналів збуту інноваційної продукції;
- брак ресурсів і, відповідно, активний пошук додаткових джерел фінансування для комерціалізації інновацій;
- недостатня обізнаність керівників приватних підприємств щодо заходів державної підтримки у сфері інновацій.

Специфіка інноваційної діяльності приватного підприємства в загальному випадку проявляється в таких аспектах, як:

- 1) приватне підприємство зацікавлене в інноваціях з відносно низькою капіталомісткістю, адже не володіє масштабними економічними ресурсами;
- 2) важливою властивістю проривних інновацій є тривалий життєвий цикл;
- 3) приватні малі підприємства більшою мірою, ніж великі суб'єкти ринку, орієнтовані на облік запитів покупців і споживачів.

Стратегічними пріоритетами підтримки інноваційного розвитку приватного бізнесу можуть стати наступні:

1. Комерціалізація інновацій за межами національних кордонів. Багато успішних підприємств обирають за основу експортну стратегію комерціалізації інтелектуальної власності та інноваційної діяльності.

2. Розвиток додаткових професійних економіко-управлінських компетенцій персоналу підприємств, особливо у сфері інноваційного підприємництва, стратегічного використання об'єктів інтелектуальної власності та механізмів її комерціалізації (з орієнтацією на національний та зовнішні ринки).

3. Формування ефективної системи обізнаності приватних підприємств щодо існуючих механізмів державної підтримки: фінансової, інфраструктурної, консультаційної та інших.

Дослідження особливостей інноваційної діяльності сучасного бізнесу дозволило виділити в якості базису системний підхід до вивчення інновацій, в якому повинні поєднуватися такі елементи, як: лідерство і стратегічне бачення; фінансові, людські і матеріальні ресурси; практика управління людськими ресурсами, розробка продуктів, маркетинг і продажі, фінансування, міжорганізаційне співробітництво; виробниче і комунікаційне обладнання і технології та ін.

[1] Обруч Г. В., Дикань В. Л. Формування бізнес-моделі збалансованого розвитку підприємств в умовах цифровізації економіки. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка». 2021. Вип. 11 (22). URL : <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/406/350> (дата звернення: 22.05.2024).

[2] Коюда В. О., Лисенко Л. А. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності : монографія. Х.: ФОП Павленко О.Г.; ІНЖЕК, 2010. 224 с.

[3] Яновська В. П., Портний О. В., Накалюжна А. О. Ключові фактори розвитку компаній в

інноваційній економіці. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки», 2020. № 6. С. 20 – 26.

[4] Каличева Н. Є. Стратегічні орієнтири розвитку підприємств залізничного транспорту на інноваційній основі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 18. С. 122 – 126.

[5] Овчиннікова В. О., Панкратов С. В. Діджиталізація процесу інноваційної діяльності залізничного транспорту. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. 2019. Том 30(69). №4. Ч. 2. С. 25 – 29.

УДК 330.34

ЕКОСИСТЕМИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ГЕНЕРУВАННЯ ТА ПРОДУКУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ

ECOSYSTEMS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR GENERATION AND PRODUCTION OF INNOVATIVE SOLUTIONS

О. Л. Скрипінський, Д. П. Сидорець,

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

O. L. Skrypinskyi, D. P. Sydorets,

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Успішність реалізації інноваційних змін у значній мірі залежить від ефективності співпраці ключових суб'єктів генерування та розроблення інновацій, їх споживачів та інших зацікавлених сторін. Наразі домінуючою формою організації ефективної співпраці є інноваційна екосистема, що представляє собою партнерство компаній та інших економічних агентів, які мають ресурси, знання, досвід, технології та інші можливості, необхідні для створення та виведення інновацій на ринок. Такі екосистеми забезпечують координацію зацікавлених сторін у межах кількох ланцюгів створення вартості, сприяючи стимулюванню попиту з боку кінцевих користувачів і забезпечуючи взаємовигідні інвестиції, які неможливо залучити самостійно. Об'єднуючи потенціал виробничих підприємств, освітніх та дослідницьких інститутів, інвесторів, транспортного сектору та потенційних клієнтів, екосистеми формують сприятливе середовище для реалізації їх можливостей і створення конкурентоспроможного продукту.

Найбільш ефективною екосистемою для розроблення та впровадження інноваційних ідей, зокрема технологічних стартапів, на сьогодні визнано екосистему США. Протягом багатьох років технологічні компанії США очолюють світові рейтинги за рівнем прибутковості діяльності та ринкової капіталізації. Серед американських технологічних гігантів слід відзначити Microsoft, Apple, Alphabet, Nvidia, які впевнено зайняли свою нішу і